

Lodewijck Huygens' Spaans journaal

Reis naar het hof van de koning van Spanje, 1660-1661

VERTAALD, INGELEID EN GEANNOTEERD DOOR

MAURITS EBBEN

ZUTPHEN
WALBURG PERS
2005

INHOUD

WOORD VOORAF	5
INLEIDING	13
HOOFDSTUK I	
DE ZEEREIS VAN HELLEVOETSLUIS NAAR EL PUERTO DE SANTOÑA	68
<i>De samenstelling van het gezantschap</i>	69
<i>18 oktober 1660. Vertrek uit Den Haag over Delft en Rotterdam naar Hellevoetsluis</i>	73
<i>19 oktober 1660. Het fregat Middelburg en kapitein Van der Zaen</i>	75
<i>20 oktober 1660. Van Humalda met kanonschoten begroet</i>	75
<i>21 oktober 1660. Aankomst van de heer Van Merode te Hellevoetsluis</i>	77
<i>22 oktober 1660. Afscheid en vertrek uit Hellevoetsluis</i>	77
<i>23 oktober 1660. Tijdverdrijf aan boord</i>	79
<i>24 en 25 oktober 1660. Door het Nauw van Calais</i>	79
<i>26 oktober 1660. De zeedoop bij Den Ouden Man</i>	81
<i>27 oktober 1660. De eerste brieven voor thuis</i>	83
<i>28 oktober 1660. Geen uitstapje naar Londen</i>	83
<i>29 oktober 1660. Tonijnen vergezellen het schip</i>	85
<i>30 oktober 1660. Genoeg van de zee</i>	85
<i>31 oktober 1660. Storm in de Golf van Biskaje</i>	87
<i>2 november 1660. De storm gaat liggen</i>	89
<i>3 november 1660. De Spaanse kust in zicht. De zeedoop vanwege het passeren van De Keizer en De Keizerin</i>	91
<i>4 november 1660. Voor anker voor El Puerto de Santoña. Een Nederlandse matroos steekt een Spanjaard dood. Eerste indrukken van Spanje en van de baai Santoña</i>	93
HOOFDSTUK II	
VOORBEREIDINGEN OP DE REIS NAAR MADRID IN	
EL PUERTO DE SANTOÑA EN LAREDO	110
<i>5 november 1660. Kennismaking met de corregidor van Laredo. Op bezoek bij de monniken. De matrozen vangen wonderlijke zeemonsters</i>	111
<i>6 november 1660. Dronken monniken op ons schip. Ook de paarden gaan aan land</i>	115
<i>7 november 1660. De corregidor van Laredo ontvangt de heer Van Amerongen met de eer en hoogheid van de Staat</i>	117
<i>8 november 1660. De beklimming van de St. Antoniusberg</i>	119

<i>9 november 1660. De bootsjongen gered door heldhaftig optreden van een der zeelieden. De corregidor heeft in Laredo een huis ingericht voor de heren ambassadeurs</i>	121
<i>10 november 1660. Afscheid van de zeelieden. De monniken komen bij de heer Van Amerongen vragen om een schenking aan hun klooster</i>	125
<i>11 november 1660. De corregidor op bezoek bij de heren ambassadeurs</i>	129
<i>12 november 1660. Duizenden eenden zwermen door de lucht. De drie koetsen gaan vooruit. Van Humalda vertrekt met de beste rijdieren</i>	131
<i>13 november 1660. Vertrek van de heer Van Merode. Fraudes door de pachters van de koninklijke douane</i>	133

HOOFDSTUK III

OP WEG VAN LAREDO NAAR BURGOS	136
---	-----

<i>14 november 1660. De dag van vertrek. De muilezeldrijvers, het meest verachtelijke ras dat de moederaarde ooit heeft voortgebracht. Langs de Río Asón naar Ramales</i>	137
<i>15 november 1660. De heer Van Vlooswijck alias Pocas Palabras. Prachtig landschap vol steile bergen, diepe dalen en hoge watervallen. Van Amerongen en zijn gevolg leren mais kennen</i>	143
<i>16 november 1660. La Venta de Adentro ligt op een plaats ongeveer zoals Spa</i>	147
<i>17 november 1660. Een theologisch twistgesprek met studenten uit Salamanca</i>	153
<i>18 november 1660. Een ontmoeting met de plaatselijke geestelijkheid</i>	155
<i>19 november 1660. Aankomst in Burgos</i>	159

HOOFDSTUK IV

BURGOS EN VALLADOLID	164
--------------------------------	-----

<i>20 november 1660. Een wandeling door de stad; de kathedraal en El Arco de Santa María</i>	165
<i>21 november 1660. De heren ambassadeurs bezoeken met Don Juan de Salamanca het klooster Las Huelgas en wonen op verzoek van de corregidor de paardenrennen bij</i>	173
<i>22 november 1660. Don Juan de Salamanca leidt de heren ambassadeurs rond door de burcht van Burgos. De corregidor neemt hen mee naar La Cartuja de Miraflores</i>	177
<i>23 november 1660. Afscheid van de corregidor en Don Juan de Salamanca. Van Humalda kiest zijn eigen weg</i>	181
<i>24 november 1660. La Venta del Moral, een herberg berucht vanwege zijn dieven</i>	185
<i>25 november 1660. Magaz, Dueñas en de kalksteengroeve</i>	185
<i>26 november 1660. Valladolid: de aangenaamste stad van heel Spanje</i>	187

HOOFDSTUK V

VAN VALLADOLID NAAR MADRID	200
<i>28 november 1660. Een boerenbruiloft in Molinillo</i>	201
<i>29 november 1660. Van Olmedo de los Caballeros naar Montejo de Arévalo: regen en sneeuw</i>	201
<i>30 november 1660. Het huis van Don Diego de Espinosa in Martín Muñoz</i>	203
<i>1 december 1660. Geen lege vlaktes à la Nova Zembla, maar besneeuwde bergen</i>	205
<i>2 december 1660. De drievoudige regenboog op de hoogtes van de Guadarrama</i>	207
<i>3 december 1660. Van Merode en Van Amerongen wachten met hun entrée in Madrid</i>	211
<i>4 december 1660. Op zoek naar de resident Van Reede van Renswoude in Madrid</i>	215
<i>5 december 1660. De heren ambassadeurs bezoeken incognito hun onderkomen in Madrid</i>	219
<i>6 december 1660. De heren ambassadeurs nemen hun intrek en de gentilshommes extraordinairs zoeken kamers</i>	219

HOOFDSTUK VI

MADRID: AUDIËNTIES BIJ DE KONING EN KONINGIN. OP PRIVÉ-BEZOEK BIJ DON JUAN JOSÉ DE AUSTRIA IN PINTO	221
<i>17 december 1660. De eerste audiëntie bij de koning</i>	221
<i>19 december 1660. Op audiëntie bij Don Luis de Haro</i>	225
<i>23 december 1660. Op zoek naar de graaf van Castrillo en de markies van Velada. Op bezoek bij de ambassadeurs van Venetië en Denemarken en de Engelse resident</i>	227
<i>24 december 1660. Toneel, straatgeweld, en het livrei van de koning</i>	229
<i>25 december 1660. H. Mis op kerstdag in de kapel van het koninklijk paleis. Van Humalda zorgt bijna voor een schandaal</i>	231
<i>25 december 1660. De koningin eet in het openbaar</i>	235
<i>27 december 1660. Op bezoek bij de resident van Innsbruck en de ambassadeur van Polen markies Francisco Biboni</i>	239
<i>28 december 1660. Op bezoek bij de hertog van Terranova graaf van Castrillo en de resident van Parma Paolo Cani</i>	239
<i>30 december 1660. Op bezoek bij Don Fernando de Borja, de hertog van Alva, sir Henry Bennet en de hertog van Medina de las Torres</i>	241
<i>31 december 1660. De tweede audiëntie. De ambassadeurs wensen de koning een gelukkige kerstfeest</i>	243
<i>2 januari 1661. De ambassadeurs wensen de koningin Gelukkig Nieuwjaar</i>	245

<i>3 januari 1661. Huygens, Van Gent en Van Ginckel vragen bij Don Juan José de Austria een privé-ontmoeting aan voor Van Amerongen . .</i>	247
<i>4 januari 1661. Van Amerongen incognito op bezoek bij Don Juan José de Austria in Pinto</i>	251
<i>7 januari 1661. De derde audiëntie van de ambassadeurs bij de koning . . .</i>	257
<i>8 januari 1661 66 De koning en koningin vertrekken naar El Pardo</i>	257

HOOFDSTUK VII

DE PALEIZEN VAN DE KONING: EL REAL ALCÁZAR, EL BUEN RETIRO, EL ESCORIAL EN EL PARDO. TWEE REIZEN: DE ENE NAAR ARANJUEZ EN TOLEDO, DE ANDERE NAAR ALCALÁ DE HENARES	260
--	-----

<i>9 januari 1661. Bezoek aan het Real Alcázar te Madrid en La Casa de Campo</i>	261
<i>10 januari 1661. Bezoek aan de resident van Genua Grimaldi</i>	269
<i>12 januari 1661. Bezoek aan het paleis El Buen Retiro en de bijbehorende tuinen</i>	269
<i>13 januari 1661 Kennismaking met Francisco de Castillo prior van het klooster van het Escuriaal</i>	279
<i>14 januari 1661. Bezichtiging van het Escuriaal met de heer Van Amerongen</i>	279
<i>15 januari 1661. Terug naar Madrid</i>	281
<i>17 januari 1661. Bezichtiging van het Escuriaal met de heren Van Merode en Van Humalda</i>	283
<i>22 januari 1661. Bezoek aan het paleis en de tuinen van Aranjuez</i>	283
<i>23 januari 1661. De kamelen van de koning. Het Alcázar van Toledo</i>	287
<i>24 januari 1661. Terug naar Madrid</i>	295
<i>3 februari 1661. De dag van Sint Blasius</i>	299
<i>8 februari 1661. De aankoop van een paard en het vertrek uit de Calle de Silva</i>	301
<i>14 februari 1661. Bezoek aan het paleis El Pardo en La Torre de la Parada.</i>	303
<i>1 maart 1661. De dag van de engelbewaarder</i>	307
<i>10 maart 1661. Reis naar Alcalá de Henares. Een bezoek aan de universiteit.</i>	307
<i>11 maart 1661. Te voet rondom de stadsmuren</i>	311
<i>12 maart 1661. Terug naar Madrid</i>	311
<i>17 maart 1661. Bezichtiging van het paleis van de hertog van Medina de las Torres</i>	313
EPILOOG	317
GERAADPLEEGDE BRONNEN	333

GEDRUKTE BRONNEN EN LITERATUUR	335
LIJST VAN AFKORTINGEN	345
LIJST VAN ILLUSTRATIES EN VERANTWOORDING	347
LIJST VAN KAARTEN EN PLATTEGRONDEN	349
BIJLAGE A: BIOGRAFISCHE AANTEKENINGEN	351
BIJLAGE B: HARANGUE DOOR VAN MERODE, 17 DECEMBER 1660	369
BIJLAGE C: OPMERKINGEN OVER MUNTEENHEDEN	371
REGISTER OP NAMEN VAN PERSONEN	373
REGISTER OP NAMEN VAN PLAATSEN	381